

امامزاده آمنه خاتون (س) محل راز و نیاز عاشقان خداوند

28 خرداد 1401

یکی از زیارتگاه‌های قدیمی شهر قزوین بقعه [امامزاده آمنه خاتون](#) یا امینه خاتون است؛ اهالی از او به‌عنوان دختر امام جعفر صادق (ع) یاد می‌کنند ولی در برخی منابع او را دختر امام موسی کاظم علیه‌السلام معرفی کرده‌اند.

مدرکی مکتوب از صاحب مدفن در بنا وجود ندارد از این رو به نظر می‌رسد شخصیت مدفون در این بقعه، سیده آمنه دختر ابی علی محمدالاصغر ابن احمد سکین السرمایورد بن جعفر بن محمدالاکبر بن زیدالشهید بن امام زین العابدین علیه‌السلام است که با پنج واسطه، نسب به امام سجّاد علیه‌السلام می‌رساند. پدر بزرگوارش امامزاده جلیل القدر سیدعلی اصغر(علیه‌السلام) مدفون در روستای زرآباد قزوین است که به اتفاق برادر امامزاده آمنه خاتون در آن مکان در قرن چهارم به شهادت رسیده‌اند.

امامزاده آمنه خاتون در قزوین از دیرباز محل زیارت و عبادت مؤمنین و نیز برگزاری بسیاری از مراسم آئینی و مرکز تجمع به مناسبت‌های مختلف مذهبی در قزوین بوده است و امروز نیز همچنان برنامه‌های مذهبی و فرهنگی گوناگونی در آن آستان مقدس برگزار می‌شود؛ به ویژه آئین عزاداری محرم و صفر در این بقعه شریف از شهرت بسیار برخوردار است.

شکل ظاهری بنای آرامگاه آمنه خاتون متعلق به دوره صفویه به «صورت مخروطی و قسمت پایین ساختمان از سنگ‌های صاف و روسازی آن از کاشی‌های رنگارنگ است. در ورودی آن رو به جنوب است و داخل حرم در یک قسمت صندوق کوچک است. در این مقبره چاه عمیق مقدس و مورد احترامی است که گویا متجاوز از چهل متر گودی آن است سابقاً مردم برای حوائج خود عریضه به نام حضرت صاحب‌الزمان می‌نوشتند و به آن چاه می‌انداختند.

نقشه هسته اصلی و داخلی بقعه حرم هشت‌ضلعی است و در هر یک از اضلاع هشت‌گانه آن طاق نمایی با قوس کلیلی (یک نوع قوس کم‌خیز ایرانی بدون تیزی) اجرا شده است. پوشش بقعه به یاری کاربندی‌های میان قوس‌ها انجام‌گرفته و سقف گنبد به شکل ستاره‌ای هشت‌پر است ضمن اینکه محرابی با تزئینات مقرنس در آن وجود دارد. گنبدی شلجمی با پوشش کاشی‌های تزئینی آن متعلق به دوره قاجاریه است.

هیچ‌گونه تزئینی به‌جز یک پنجره مشبک گچی زیبا در درون بقعه اجرا نشده است. در نمای خارج، بقعه به‌صورت یک برج استوانه‌ای شکل که گنبدی بر فراز آن است دیده می‌شود. نمای شمالی بنا روشن‌گر آن است که بعد از ساختن هسته مرکزی یعنی برج استوانه‌ای شکل در دو جانب آن دو واحد دیگر بناکرده‌اند.

بنای طرف راست یا شرقی رواق مستطیل شکل است که سقف آن به کمک قوس‌های آجری پوشیده شده است و بخشی از بدنه استوانه‌ای بقعه در آن دیده می‌شود. رواق مزبور از افزوده‌های دوران قاجار است که از آن با ورودی کم ارتفاعی به بقعه راه می‌یابند؛ اطراف آن را با قطعه سنگ‌هایی نظیر نمای

استوانه‌ای خود بقعه پوشش کرده‌اند.

در جانب غرب نیز در چند دهه پیش شبستان مستطیل شکلی ساخته‌اند که همچنان قسمتی از دیوار بدنه استوانه‌ای شکل بقعه در آن دیده می‌شود؛ در نمای بخش مرکزی در زیر گنبد در دو ردیف نخست با آجرهای لعاب‌دار و در بالای آن به بلندی ۸۰ سانتی‌متر با کاشی هفت‌رنگ و نگاره‌های گیاهی، بدنه یا گردنی گنبد تزئین شده است؛ در صحن چند قبر قدیمی هنوز برجای مانده است که دو سنگ‌قبر با تاریخ‌های ۱۱۴۰ و ۱۱۸۳ ه.ق شناسایی شده است.

این بقعه متبرکه که تا چند دهه پیش در محوطه گورستان محله پنبه ریشه قرار داشت در خیابان طالقانی، خیابان ملک‌آباد امروز شهر قزوین واقع است. حسینی‌های وسیع در قسمت غرب بنای بقعه و تعدادی زائرسرا نیز اخیراً در سمت غرب صحن بقعه برای رفاه حال زائران محترم احداث شده است.

اداره کل [اوقاف و امور خیریه استان قزوین](#) هر ساله و در ایام و مناسبت‌های گوناگون مانند محرم و صفر در این امامزاده شریف برنامه‌های متنوع و گوناگونی مانند مسابقات قرآن کریم، ادعیه خوانی، جزءخوانی را با حضور عموم مردم شریف استان قزوین برگزار می‌نماید.

****باتشکر از روابط عمومی اداره کل اوقاف و امور خیریه استان قزوین**